

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

SENIOR CERTIFICATE EXAMINATIONS

SESOTHO PUO YA TLATSETSO YA PELE (FAL)

PAMPIRI YA BORARO (P3)

2016

MATSHWAO: 100

NAKO: Dihora tse 2½

Pampiri ena e na le maqephe a 6.

DITAELO HO MOHLAHLOBUWA

1. Pampiri ena e arotswe DIKAROLO TSE THARO, e leng:

KAROLO YA A:	Moqoqo	(50)
KAROLO YA B:	Ditema tsa kgokahano tse telele	(30)
KAROLO YA C:	Ditema tsa kgokahano tse kgutshwane	(20)

2. O lokela ho araba potso E LE NNGWE KAROLONG E NNGWE le E NNGWE.
3. Araba dipotso TSOHLE ka Sesotho.
4. Qala KAROLO E NNGWE le E NNGWE leqepheng LE LETJHA, mme o sehe mola qetellong ya karolo ka nngwe.
5. Karolong e nngwe le e nngwe o tlameha ho etsa moralo wa ho ngola (ka ho iketsetsa mmapa wa monahano, daekramo, tjhate, lenane la dintilha tseo o tla ngola ka tsona). Boela o lekole botjha mosebetsi wa hao, ho o lokisa diphoso. Moraloo wa hao o tle/hlahe PELE ho tema e nngwe le e nngwe.
6. Meralo yohle e totobatswe hantle hore ke meralo.
7. O eletswa ho sebedisa nako ya hao tjena:
- Metsotso e 80 ho araba KAROLO YA A
  - Metsotso e 40 ho araba KAROLO YA B
  - Metsotso e 30 ho araba KAROLO YA C
8. Nomora dikarabo tsa hao feela jwalo ka ha dipotso di nomorilwe pampiring ya dipotso.
9. Ngola sehlooho se loketseng potso eo o e kgethileng.
10. Sehlooho se se ke sa balellwa ha ho balwa palo ya mantswe.
11. Ngola ka mongolo o makgethe o balehang.

KAROLO YA A: MOQOQO**POTSO YA 1**

Kgetha sehlooho SE LE SENG, mme o ngole moqoqo wa bolelele ba mantswe a 250 ho isa ho a 300. Ha o kgethile ho ngola ka setshwantsho, o nehe moqoqo wa hao sehlooho. Hopola ho etsa moralo, mme o be o boele o lekole moqoqo wa hao botjha ho hlaola diphoso.

1.1	Ke ne ke batle ke lelekwa sekolong.	[50]
1.2	Pula ya tla ya re senyetsa mokete bathong!	[50]
1.3	Ke a mo hopola moahisane eo wa ka.	[50]
1.4	Dintle le dimpe tsa ho lokolla batshwaruwa ka parola.	[50]
1.5	Diselefouno di sitisa bana ho ba le seabo dipapading. Na o a dumela?	[50]
1.6	Sheba setshwantsho, mme o qoqe ka seo setshwantsho se se qholotsang maikutlong a hao. Neha moqoqo wa hao sehlooho.	[50]

1.6.1

[Se qotsitswe le ho lokiswa ho tswa www.dispatchlive.co.za/news]**[50]**

1.6.2

[Se qotsitswe le ho lokiswa ho tswa www.dailymail.co.uk/news]

[50]

1.6.3

[Se qotsitswe le ho lokiswa ho tswa www.phoenixsun.co.za]

[50]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA A:

50

KAROLO YA B: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE TELELE**POTSO YA 2**

Kgetha, mme o ngole tema E LE NNGWE ya bolelele ba mantswe a 120 ho isa ho a 150. Hopola ho etsa moralo, mme o be o boele o lekole tema ya hao botjha ho hlaola diphoso.

2.1   LENGOLO LA SETSWALLE

Ka mora hore motswalao a feile Kereite ya 12 makgetlo a mabedi, o qetelletse a pasitse hantle. Mo ngolle lengolo o mo lebohise.

[30]**2.2   OBITJHUARI**

E mong wa ba leloko o hlokahetse. Ngola obitjhuary e felletseng ka tsa bophelo ba mofu.

[30]**2.3   ATIKELE E YANG KORANTENG**

Ho na le bakganni ba kgannang ka bohlaswa motseng wa heno, mme sena se baka dikotsi le mafu a sa hlokeheng. Ngola atikele e yang koranteng mabapi le taba ena.

[30]**2.4   PUO**

O kgethilwe ho fana ka puo mohla letsatsi la kamohelo ya baithuti ba batjha sekolong sa heno. Ngola puo eo o tla e tshetlehela baithuti bao.

[30]**MATSHWAO OHLE A KAROLO YA B:****30**

KAROLO YA C: DITEMA TSA KGOKAHANO TSE KGUTSHWANE**POTSO YA 3**

Kgetha, mme o ngole tema E LE NNGWE ya bolelele ba mantswe a 80 ho isa ho a 100. Hopola ho etsa moralo, mme o be o boele o lekole tema ya hao botjha ho hlaola diphoso.

3.1 PAPATSO

Wena le motswalle wa hao le sa tswa bula kgwebo ya ho lokisa disselefouno.
Ngola papatso e hohellang setjhaba kgwebong ya lona. [20]

3.2 DAYARI

Sekolo sa heno se ne se kenetse ditlhodisano tse nkileng matsatsi a mane.
Ngola dayari ya diketsahalo tsa letsatsi ka leng. [20]

3.3 DITSHUPISO

O memetse titjhere ya hao moketjaneng wa letsatsi la hao la tswalo.
Mo ngolle ditshupiso tse tla mo fihlisa heno. Ditshupisong tsa hao bua ka tse latelang:

- Mabitso a diterata
- Lebenkele la Ponto
- Khemisi ya APR
- Karatjhe ya BP
- Laeborari ya setjhaba

[20]

MATSHWAO OHLE A KAROLO YA C: 20
MATSHWAO OHLE A PAMPIRI ENA: 100